
ДЕФИНИСАЊЕ КОНЦЕПТА РАДА ПОЛИЦИЈЕ У ЛОКАЛНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ*

УДК 351.74:352

DOI: <https://doi.org/10.22182/ajp.7232017.3>

Оригинални научни рад

Мр Иван Лазић

Сажетак

Овај рад проучава концепт рада полиције у локалној заједници као нов приступ у полицијском деловању, организацији, стратегији и тактици који доводи до широког повезивања и сарадње полиције и грађана на нивоу локалне заједнице. У полицијску праксу уведени су разни облици тесне сарадње полиције и других друштвених фактора и институција- мултиагенцијски приступ. Овај начин рада афирмисао је проактивну полицијску делатност и ангажовање полиције у превенцији криминалитета. Довео је до формирања нових облика безбедносне организације у оквиру заједнице. Нови стратешки приступи криминалитету прихваћени су као светски стандард и примењују се широм света у различитим облицима, али са неким заједничким карактеристикама. Увођење принципа рада полиције у заједници један је од услова који једна земља треба да испуни да би могла да конкурише за пријем у европске интеграције, пре свега у Европску Унију. Полицијско поступање које је оријентисано само на догађаје није довољно ефикасно у отклањању узрока друштвено опасних понашања. У складу са тим, превенција криминала у свету у последњој деценији 20. века начинила је значајан искорак увођењем модела који се назива *community policing*, односно рад полиције у локалној заједници. Осећа се потреба за научним делима која ће бити у складу са светским кретањима у овој области, задовољити потребе домаће праксе и заинтересоване стручне јавности и пружити полицији јасну визију. Потребу

* Рад је примљен 11. 11. 2017, а одобрен на сатанку редакције 28. 11. 2017.

за целовитим приказивањем концепта рада полиције у локалној заједници и безбедне заједнице, пружа нам сазнање да је у питању процес који нема алтернативу. У питању је филозофија, стратегија и тактика рада полиције у заједници у циљу изграђивања безбедне заједнице као доминантне визије за 21. век. Реч је о моделу који тежи да полицију и заједницу учини хуманијим и интегрисанијим него што су то оне данас.

Кључне речи: полиција, локална заједница, безбедност, превенција, сарадња, деловање, организација, стратегија и тактика

УВОД

У другој половини 20. века криминалитет је бележио сталан раст. С обзиром на ово стање, истраживачима и практичарима широм света постало је јасно да дотадашње методе сузбијања и превенције криминалитета не дају очекиване резултате. Постојеће институције које се боре против криминала, а међу њима првенствено полиција, нису се могле сматрати довољно ефикасним у извршењу постављених задатака. Дошло се до закључка да се полиција не може самостално изборити са криминалитетом уз примену реактивних полицијских мера које су доминирале. Због тога су се у појединим државама крајем 80-тих, а пре свега у току 90-тих година прошлог века, почели примењивати нови системи рада и организације полиције усмерени на превенцију и сузбијање криминалитета.

Нови приступи довели су до промена у начину полицијског рада, у полицијској организацији, стратегији и тактици, као и до широког повезивања и сарадње полиције и грађана на нивоу локалне заједнице.¹ У полицијску праксу уведени су разни облици тесне сарадње полиције и других друштвених фактора и институција-*мултиагенцијски приступ*.² Овај начин рада афирмисао је проактивну полицијску делатност и ангажовање полиције у превенцији криминалитета. Довео је до формирања нових облика безбедносне организације у оквиру заједнице.

Полицијско поступање које је оријентисано само на догађаје, није довољно ефикасно у отклањању узрока друштвено опасних понашања. У складу са тим, превенција криминала у свету у по-

1 Бранислав Симоновић: *Рад полиције у заједници*, МУП Републике Српске, Бања Лука, 2006, стр. XV

2 исто, стр. XV

следњој деценији 20. века начинила је значајан искорак увођењем модела који се назива **community policing**, односно рад полиције у локалној заједници.³

Community policing као нов начин организације полиције и друштва на превенцији криминалитета примењује се већ деценију или дуже у већини развијених земаља и државама у развоју: у земљама Скандинавије, Великој Британији, Холандији, Француској, Немачкој, САД, Канади, Израелу, Латинској Америци и Далекком истоку.⁴ Од пре неколико година концепт *полиције у заједници* почео се примењивати и у државама у транзицији, и то посебно у земљама Источне и Средње Европе: у Мађарској, Чешкој, Литванији, Летонији, Украјини и Словенији. У сарадњи са међународном заједницом, посебно са ОЕБС-ом, почела је пилот имплементација и у Румунији, Бугарској, Македонији и Хрватској.

У Србији је почела припрема за примену пилот-пројекта „Полиција у заједници“ у јулу 2002. године. Овај пилот-пројекат је обухватио општине: Звездара, Нови Бечеј, Врњачка Бања и град Крагујевац. У склопу редовне обуке полиције у читавој земљи уводе се наставне јединице из области *рада полиције у заједници*. У Босни и Херцеговини концепт *полиције у заједници* почео се примењивати око годину дана касније него у Србији. У примену пилот-пројектата укључени су различити међународни субјекти (енглеска владина организација DIFID, влада Краљевине Норвешке, швајцарска амбасада и други). У свим пројектима генерални супервизори су МУП и ОЕБС.

Као проблем појављује се велика разлика између модела који се примењују у појединим одабраним градовима.⁵ По оцени ОЕБС-а, разлоге за то треба тражити у другачијим моделима које постављају различити међународни субјекти укључени у пројекат. Као проблеми појављују се и недостатак научне основе и одсуство научних кадрова који се систематски баве новим концептом рада полиције у заједници.⁶ Мали је број објављених научних радова. Они који су објављени приказују само поједине делове концепта заснивајући их искључиво на иностраним искуствима. Није довољно писано о домаћим искуствима у развоју концепта рада полиције у заједници. Све ово доводи до несхватања концепта у целини или у појединим деловима, до недовољне информисаности полиције и заједнице, до непознавања основних елемената модела.

3 Бранислав Симоновић: *Криминалистика*, Правни факултет у Крагујевцу, Институт за правне и друштвене науке, Крагујевац, 2004; стр. 93.

4 Бранислав Симоновић: *Рад полиције у заједници*, МУП Републике Српске, Бања Лука, 2006, стр. XV

5 исто, стр. XVI

6 исто, стр. XVI

Овај систем стратешког приступа криминалитету има извесних теоријских сличности са концептом друштвене самозаштите који је почео да се развија у бившој СФРЈ средином 60-тих година, а потпуно је напуштен и одбачен крајем 80-тих година 20. века.⁷ Због тога долази до конфузије јер многи изједначавају модел друштвене самозаштите и *community policing*.

Пошто се узроци криминалног понашања налазе у областима које су изван домашаја полиције и суда, потребно је мобилисати различите организације, групе и субјекте у борби против криминалитета. Ефикасна акција против криминала захтева да полиција и сви делови друштвене заједнице раде заједнички и партнерски на његовом спречавању и сузбијању.

Оснивачи овог концепта истичу да је деловање полиције на нивоу локалне заједнице утемељено на претпоставци да полицајци и грађани раде заједно, како би помогли да се реше питања криминала и актуелни проблеми повезани са њим (страх од криминала, нереди, пропадање локалне заједнице).⁸ Нова стратегија полицијског рада на нивоу локалне заједнице остварује се кроз нове видове организације, што омогућава полицијској служби да теорију преточи у праксу. Она налаже да полицијски службеници негују свакодневни директни контакт са грађанима у свом географском подручју како би се проширили нивои комуникација и међусобна размена информација, што је од пресудне важности за организовање превентивних стратегија и сазнање за кривична дела, извршиоце или проблеме који узрокују криминал.

Нов приступ полицијској делатности на нивоу заједнице ствара и нови профил полицајца, који делује као директна веза између полиције и грађана у локалној заједници. Полиција се појављује као систем који мотивише и подучава грађане да узму учешће у решавању својих безбедносних проблема. Овај приступ полицијског рада усмерава пажњу на заштиту најрањивијих категорија становништва (деце, старих, мањина, сиромашних, болесних).

Основни задатак овако организоване полиције јесте да спречи криминалитет, а не да реагује после извршеног кривичног дела. Превентивни програми се спроводе са циљем умањења прилика за извршење кривичних дела, развојем одбрамбених мера, организацијом окружења.

Јавља се потреба за истраживањем односа полиције и локалне заједнице и друштвеним узроцима њихове недовољне сарадње, а све

7 Бранислав Симоновић: *Рад полиције у заједници*, МУП Републике Српске, Бања Лука, 2006, стр. XVII

8 Бранислав Симоновић: *Криминалистика*, Правни факултет у Крагујевцу, Институт за правне и друштвене науке, Крагујевац, 2004; стр. 93.

са циљем да та веза постане видљивија како би се решили нагомилани проблеми безбедности. Управо због тога неопходно је истраживање концепта рада полиције у локалној заједници, како би утврдили да ли је он заживео у пракси и у којој мери у Републици Србији, да ли је прихваћен од грађана и какве резултате постиже у појединим општинама или градовима где је примењен. Неопходно је побољшати и стратегију деловања како би овакав приступ рада полиције био што прихваћенији и успешнији. Акцент је стављен на утврђивање односа и поверења најшире друштвене заједнице у рад полиције, како те односе унапредити и подићи их на највиши могући ниво.

Интензивне друштвене и политичке промене, као и реформе у полицијском сектору утицале су на промену односа полиције и заједнице, у смислу јачања узајамног поверења и сарадње. Ово истраживање анализира примену концепта рада полиције у локалној заједници сагледавајући светска и наша искуства, са циљем да интензивира односе полиције и заједнице у решавању безбедносних проблема, учврсти те везе и предложи решења за примену пројекта безбедне заједнице у домаћим условима. Оно, такође, има друштвену оправданост и друштвени значај зато што ће покушати да утиче на јачање везе између полиције и грађана, покаже значај превентивне стратегије деловања полиције у решавању безбедносних проблема једне заједнице и анимираће целокупну друштвену заједницу у погледу пружања помоћи полицији.

Кроз аргументовано доказивање и презентовање постигнутих резултата ове стратегије деловања полиције, могуће је доћи до успостављања научне области превентивног полицијског деловања и индикатора за мерење, праћење и оцену ефикасности рада полиције у заједници. Резултатима тих сазнања, свакако, би била обogaћена и наука о полицији. Подаци прикупљени током истраживања показали би односе полиције са јавношћу и другим институцијама, како би сви надлежни субјекти предузели одговарајуће мере, свако из своје области, и тако заједничким снагама допринели стварању безбедне заједнице и њених грађана.

Прикупљањем, сређивањем, обрадом и систематизацијом података, научна, стручна и сва остала јавност имала би потпун увид у стање односа између полиције и заједнице, што би представљало добру основу за предузимање низа неопходних мера и активности у циљу повећања безбедности заједнице. Свакако да би ово истраживање имало научни значај, пошто би продубило постојеће научно сазнање у овој области, јер је до сада написано веома мало радова на тему рада полиције у локалној заједници.

1. ДЕФИНИСАЊЕ И ПОЈМОВНО ОДРЕЂЕЊЕ ЛОКАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

Појам заједнице може се на више начина одредити у зависности од приступа и потреба конкретне анализе.⁹ Појам *шира друштвена заједница* претежно обухвата демографске, социјално-културолошке, традиционално-историјске карактеристике које повезују становништво на националном нивоу. Политика безбедности на овом нивоу састоји се у креирању националних или регионалних стратегија сузбијања појединих врста криминалитета. На другој страни је *ужа друштвена заједница*, тј. *локална заједница* и њена потреба за безбедношћу.

Локална заједница заснива се на везама између људи у оквиру јасно дефинисане територијалне целине, која има изванредан степен политичке самоуправе, комуналну инфраструктуру, социјално-економске и културолошке карактеристике и ресурсе, у којој грађани остварују највећи број својих индивидуалних, породичних, социјалних и осталих потреба.¹⁰ Социолошка дефиниција заједнице подразумева да је то група људи који деле три карактеристике: живе у географски одређеној области, деле културне особености, ставове и стил живота и негују друштвене односе између себе на основу географске повезаности, заједничких интереса и комуналних потреба.¹¹

Локална заједница најчешће обухвата територију града, општине или села. На основу територијалне повезаности и друштвених веза, становници локалне заједнице се међусобно укључују, развијајући осећај припадности одређеној заједници, лично поистовећивање са њом, прихватајући одређене културолошке норме, обрасце понашања и вредности.¹²

Пројекти имплементације концепта рада полиције у локалној заједници имају више шанси за успех уколико код грађана постоји изражен „осећај заједнице“.¹³ *Осећај заједнице* обухвата следеће елементе:¹⁴ 1) *Припадност-чланство* (Осећај припадности и идентификовања са заједницом укључује осећања према заједници,

9 Бранислав Симоновић: *Рад полиције у заједници*, МУП Републике Српске, Бања Лука, 2006, стр. 72.

10 исто, стр. 72.

11 Willard Oliver: *Community-Oriented Policing, A Systematic Approach to Policing*, стр. 32.

12 Бранислав Симоновић: *Рад полиције у заједници*, МУП Републике Српске, Бања Лука, 2006, стр. 72.

13 исто, стр. 72.

14 Michael Palmiotto: *Community Policing, A Policing Strategy for the 21st Century*, Maryland, 2000, стр. 153-155.

очекивања од ње, складне односе са осталим члановима заједнице, свест о територијалном простирању заједнице). Заједница пружа осећај сигурности својим члановима. 2) *Утицаји* (Појединац утиче и трпи утицаје из заједнице којој припада. Важно је имати у виду следеће карактеристике утицаја у заједници: а) чланови су више везани за заједницу у којој осећају да њихови утицаји имају снагу, б) утицај појединца на заједницу и утицај заједнице на њега указују на снагу изграђених веза, в) утицај чланова на заједницу и утицај заједнице на чланове су у међусобној конкуренцији и показују изграђене снажне везе у њој). 3) *Интеграција и задовољење потреба грађана* је карактеристика уређене заједнице. Заједница која брине о својим члановима повећава заједничке везе и јача припадност заједници. 4) *Емоционалне везе* са заједницом јачају осећај чланства у заједници. Што више људи међусобно контактира, већа је вероватноћа да ће постати блиски. Уколико су већа позитивна искуства и међусобни односи, утолико ће се више унапређивати везе између људи, то јест кохезија у заједници биће већа. Уколико су интеракције проблематичније и задаци у заједници остају нерешени, сагласност између група ће слабити. 5) *Духовне везе* између чланова позитивно делују на заједницу.

Да би рад полиције у локалној заједници имао успеха, полиција мора да схвати динамику заједнице. Пре него што се започне са применом пројекта рада полиције у заједници, полиција мора да изврши увид у актуелно стање свести унутар локалне заједнице, постојање или непостојање интегративних веза и процеса. Уколико су кохезивне везе у заједници покидане, полиција мора најпре да ради на успостављању веза између грађана, на формирању осећаја заједништва у заједници, уколико га није било или је због различитих разлога разрушено. Тада полиција мора да преузме лидерску улогу у идентификовању и организовању постојећих хомогених сегмената заједнице (грађана), које би биле средишње групе за прихватање иницијатива од полиције.¹⁵ На тај начин полиција остварује два циља: доприноси изграђивању осећаја заједништва и активно се интегрише у заједницу.

Амерички теоретичар полиције *Стил* помиње ЕМОП модел рада полиције у локалној заједници (едуковање, мобилисање, организовање, подстицање заједнице), а то могу бити активности организовања састанака са грађанима са циљем задобијања подршке и уочавања проблема, организовање савета за безбедност, ширење превентивних информација, успостављање сарадње са добровољ-

15 Daniel Flynn: *Defining the „Community“ in Community Policing*, цитирано према Бранислав Симоновић: *Рад полиције у заједници*, МУП Републике Српске, Бања Лука, 2006, стр. 74.

ним организацијама, спортским и хуманитарним удружењима, не-владиним организацијама, заинтересованим грађанима код којих постоји изграђен осећај заједништва и тежња ка јачању кохезије унутар заједнице.¹⁶ Уколико у заједници не постоји сагласност између појединаца и група, пројекти ове врсте неће имати велике шансе за успех.

Заједница има велику способност саморегулације због тога што дели страхове од криминала, проблеме безбедности, квалитет живота уопште, тако да има природну потребу да изграђује партнерство са полицијом и усаглашава норме заједнице које могу успешно да је сачувају од криминалних елемената и пропадања.

У оквиру сектора проблемски оријентисаног рада, многе полицијске организације имају успеха у формирању партнерства са различитим групама у оквиру својих заједница тако што учувају проблеме и потребе безбедности које су заједничке и које деле остали чланови локалне заједнице.¹⁷ Уколико полиција успе да представи различитим групама у локалној заједници да због тога што живе на истом простору, деле потребу за сигурношћу и да је неопходна међусобна сарадња, као и добре везе са полицијом, тада се повећава мотивација грађана за учешће и сарадњу у решавању проблема безбедности локалне заједнице. Ови напори представљају добру основу за развој проблемски оријентисаног рада који је кључни елемент за увођење концепта рада полиције у локалној заједници. Овај концепт осим решавања индивидуалних проблема, учувава и дефинише заједничке проблеме које дели заједница и ка њима усмерава полицијске стратегије, ангажујући тиме и потенцијале заједнице.¹⁸

1.1. Појам суседства

Појам суседства је ужи од појма заједнице и подразумева одређене мање скупине људи, међусобно повезане различитим друштвеним везама, које живе на ужем територијалном подручју. То је мања територијална и друштвена целина у којој људи станују и која је усађена у већу друштвену заједницу, као што су село и град. Ту се одвија колективни живот условљен друштвеним мрежама које се образују између суседа и институционалним уређењем локалне власти због регулисања њихових заједничких потреба.

16 Michael Palmiotto: *Community Policing, A Policing Strategy for the 21st Century*, Maryland, 2000; стр. 159.

17 Бранислав Симоновић: *Рад полиције у заједници*, МУП Републике Српске, Бања Лука, 2006, стр. 75.

18 Daniel Flynn: *Defining the „Community“ in Community Policing*, цитирано према Бранислав Симоновић: *Рад полиције у заједници*, МУП Републике Српске, Бања Лука, 2006, стр. 75.

Полицијски рад усмерен на заштиту суседства или полицијски рад усмерен ка суседству су такође кључни појмови који се срећу у оквиру новог концепта полицијског рада у заједници. У литератури се често изједначава рад полиције у заједници (*community policing*) са полицијским радом усмереним ка суседству (*Neighborhood-Oriented Policing*).

Полицијски рад у заједници обухвата шири појам јер програми који припадају овој групи могу бити на националном нивоу (нпр. усвајање националне стратегије супротстављања појединим врстама криминалитета), као и на регионалном и локалном нивоу. Локални пројекти полицијског рада у заједници подразумевају и креирање стратегија, организационе активности које обухватају територију једног града који може имати веома пуно различитих суседстава.

Пројекти полицијског рада у локалној заједници не морају бити усмерени територијално, већ проблемски (нпр. сузбијање наркоманије у заједници) или институционално (умрежавање различитих институција у мултиагенцијски приступ). На другој страни, пројекти полицијског рада усмереног ка суседству подразумевају стратегије рада полиције усмерене на најмање територијално-социјалне јединице заједнице, што им даје специфичност у односу на остале пројекте рада полиције у локалној заједници.

Пројекти полицијског рада усмерени на заштиту суседства обавезно обухватају и полицијски рад усмерен на проблеме, тј. проблемски оријентисан полицијски приступ који се реализује у оквиру суседства, полицијског сектора, насеља, што им такође даје специфичност. Полицијски рад оријентисан на заштиту суседства укључује полицијске активности усмерене ка заједници и рад полиције фокусиран на проблеме, с тим што је конкретизован на најмање територијално-социјалне целине заједнице, тј. суседства.

Друштвена суштина људских живота одвија се на нивоу локалне заједнице, тј. животи, друштвене улоге и потребе како жртава, тако и криминалаца у крајњем исходу манифестују се локално, јер све криминалне манифестације и специфичности остављају свој траг на локалном нивоу. Полицијски рад може једино имати успеха ако буде конкретизован и прилагођен потребама локалне заједнице, њеним карактеристикама и локалним безбедносним потребама и проблемима.¹⁹

Стратегије и планови превенције криминала су ефективнији када су прилагођени малим специфичним географским подручјима, тј. суседствима. Различита суседства у истом граду имају дру-

¹⁹ Бранислав Симоновић: *Теоријски и практични аспекти имплементације рада полиције у*

гачије проблеме безбедности. Полиција би требало да сарађује са грађанима у суседствима, на местима на којима се кривична дела дешавају, како би уочавали проблеме и деловали на њих, јер ће једино тако криминал држати под контролом, а при том је потребно имати у виду да су превенција криминала и побољшање квалитета живота у суседству међусобно повезани.²⁰

Полицајци који раде на пројектима заштите суседства би требало да имају у виду искуство других држава о пројектима безбедне заједнице који се најлакше примењују у суседствима која су бољег материјалног статуса и у којима има више образованих становника него у прилично сиромашним срединама у којима је образовна структура веома ниска.²¹ Парадокс је у томе што је стопа криминалитета и угрожена безбедност израженија у сиромашнијим срединама, а у исто време становници нису спремни за сарадњу са полицијом и учествовање у пројектима превенције криминала.

Рад полиције у суседству подразумева интеграцију полиције и заједнице и њихову спремност да, отварајући линије комуникације, раде заједно и понуде одговор криминалу и социјалним проблемима заједнице.²² Сваки припадник полиције би требало да схвати своју мисију укључивања у различите облике успостављања односа са заједницом. Чланови заједнице, тј. грађани морају се одрећи схватања да је борба против криминала и одржавање реда у заједници у искључивој надлежности полиције и да они не морају да се мешају у то. Полиција не може бити сваког тренутка тамо где је потребно и без помоћи грађана не може учинити много. Због тога треба радити на промени менталитета.

Промена менталитета полиције и заједнице и постављање заједничког циља за остварење безбедности у заједници кључни су фактори за успех пројекта рада полиције оријентисаног ка суседству. Потребно је такође остварити мултиагенцијски приступ, тј. да све локалне институције заједнице ангажују своје ресурсе на унапређењу веза са полицијом како би се постигло повећање безбедности у локалној заједници.²³

Полиција мора да уложи напор како би остварила подршку заједнице за реализацију програма који су генерално усмерени ка прилагођавању полицијских стратегија потребама и жељама ло-

заједници, Виша школа унутрашњих послова, Београд, 2005.

20 Michael Palmiotto: *Community Policing, A Policing Strategy for the 21st Century*, Maryland, 2000; стр. 87, 125.

21 Бранислав Симоновић: *Рад полиције у заједници*, МУП Републике Српске, Бања Лука, 2006, стр. 77

22 исто, 2006, стр. 77.

23 Willard Oliver: *Community-Oriented Policing, A Systematic Approach to Policing*, стр. 80.

калне заједнице. У оквиру концепта рада полиције оријентисаног ка суседству, суседство је то које утиче на доношење полицијских одлука. Локална заједница указује на проблеме који треба да буду од важности за полицију. Заједница и полиција морају да одлучују који су послови, улоге и одговорности полиције у њеном раду у заједници. Полиција у локалној заједници није само одговорна ка вишим хијерархијским инстанцама, већ и према грађанима. Заједничким напором може се остварити успех у области смањења криминалитета и одржавања јавног реда и мира.

Грађани локалне заједнице имају јасну и препознатљиву улогу у раду полиције при усмеравању полицијских ресурса и дефинисању проблема у заједници. Овај модел помаже грађанима да постану одговорнији за своје суседство, успоставе блиске везе са полицијом и асистирају полицији у успостављању реда и решавању безбедносних проблема.²⁴

Полицајац би требало да има осећај одговорности према свом суседству и грађанима и ономе што се догађа, као и да верује у побољшање услова за живот у заједници за коју је задужен.²⁵ Полиција не зна у сваком тренутку шта грађани желе, мора веровати да грађани поседују информације које су важне за успешно обављање полицијског посла и прихвати зависност од помоћи грађана у свом раду. Полиција мора радити на едуковању грађана, како би се најбоље заштитили и да верује да ће најбоље решавати проблеме заједно са грађанима. Полиција мора схватити значај сарадње са другим институцијама у граду, предности тимског рада и уложи додатни напор у решавању питања безбедности.

1.2. Географска распоређеност криминала у локалној заједници

Једна од нових метода рада полиције у локалној заједници је и примена учења о територијалној (географској) распоређености криминалитета. Учење о географском профилисању је значајна метода којом се остварују превентивно-стратешки и репресивно-оперативни циљеви.²⁶

Под географским профилисањем подразумева се криминалистичка дисциплина образована у англосаксонском научном подручју полицијских истраживања, која се заснива на утврђивању

24 Willard Oliver: *Community-Oriented Policing, A Systematic Approach to Policing* стр. 82-86.

25 Бранислав Симоновић: *Рад полиције у заједници*, МУП Републике Српске, Бања Лука, 2006, стр. 95.

26 исто, стр. 81.

везе између просторног распореда извршених кривичних дела и психолошких модела понашања појединих типова криминалаца, који се односе на одабир жртава и локације за остварење напада.²⁷ Метода се заснива на графичком приказивању и повезивању локација извршења кривичних дела на основу чега се обавља анализа, покушава утврдити центар криминалних активности и планира верзија о вероватном месту живљења непознатог извршиоца. Полази се од претпоставке да извршилац не бира случајно место извршења кривичног дела, већ је то условљено приликама, мотивацијом, покретљивошћу и могућношћу да опази конкретне објекте напада и потенцијалне жртве. Географска анализа се обавља на основу минималног броја информација, а њеном применом отварају се нови видици и перспективе у криминалистичком планирању и прогнозирању.

Да би се успешно реализовало географско профилисање, потребно је урадити детаљну анализу кривичних дела на једном простору и на основу тога утврдити, према начину извршења и другим карактеристикама, она кривична дела која је вероватно извршио исти учинилац у оквиру серије. На основу повезивања тих лица места, анализе трагова које је остављао непознати починилац на њима, узимајући у обзир и временску компоненту, праве се верзије о извршиоцима простору живљења.

Циљеви географског профилисања су:²⁸ вршење анализе и откривање правилности и закономерности у избору објеката напада, сачињавање верзија о територији у оквиру које треба тражити потенцијалног извршиоца како би се предузимале поједине оперативне радње (тајно посматрање, заседе, легитимисања, информативна распитивања, надзор одређених путева, станица, масовно ДНК тестирање). Метода се примењује и ради будућег предвиђања криминалног понашања учиниоца како би се учили правци његовог могућег кретања и напада и извршио правилан распоред и концентрација полицијских снага ради његовог хватања или превенције будућих извршења кривичних дела.

Други значајан аспект мапирања криминалитета је уочавање жаришних тачака за поједине врсте кривичних дела (крађе возила, разбојништва, продаја дроге) или за целокупни криминалитет на једном подручју у датом временском периоду (локалној заједници, суседству). Прекршаји, угрожавања јавног реда и мира, нарушавање сигурности и проблеми на које се грађани често жале се

27 Бранислав Симоновић: *Рад полиције у заједници*, МУП Републике Српске, Бања Лука, 2006, стр. 82.

28 исто, стр. 82.

понављају на истим локацијама. У полицијским станицама широм света уочава се као правилност да највећи број позива за помоћ и хитну интервенцију полиције упорно долазе са истих локација, делова града или чак адреса. Ово сазнање указује на потребу да се полицијска пажња и потенцијали фокусирају на жаришне тачке са којих се понављају позиви за интервенције, како би се у оквиру њих уочили и решавали проблеми и тиме смањено ниво угрожености појединих делова заједнице, а на тај начин ослободили и полицијски ресурси.

Анализа географске распоређености криминалитета и других проблема безбедности у локалној заједници може да омогући полицији да дође до неопходних информација за примену најефикаснијих мера, чиме се може умањити проценат неуспеха и погрешних закључака, као и непотребна расипања полицијских снага и активности. Тражење одговора на питање зашто су баш одређене области погођене одређеном врстом кривичних дела, може да укаже на узроке криминалитета и да иницира сачињавање превентивних програма.

Посебан компјутерски систем који користи полиција омогућава приказивање криминалитета у времену и простору, приказивање криминалних жаришта, кретање криминалистичких трендова, приказивање и анализирање серија кривичних дела.²⁹ На основу тога могуће је претпоставити развој криминалитета, а анализом месних и временских карактеристика извршених кривичних дела процењују се фактори ризика, планирају превентивни програми и учешће грађана у њима. Визуелно приказивање олакшава анализу, планирање превентивних полицијских мера, омогућава лакшу координацију различитих полицијских јединица, креирање криминалистичко-стратегијских и оперативних прогноза. Преглед временских и просторних карактеристика омогућава планирање полицијских мера у краткорочном периоду, али и дуготрајно планирање стратегијских полицијских мера, као што су отварање полицијских станица и увођење појединих програма превенције.

2. ОСНОВЕ КОНЦЕПТА РАДА ПОЛИЦИЈЕ У ЛОКАЛНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ

Концепт полиције у заједници промовише идеју о већем учешћу заједнице и грађана у полицијском одлучивању и деловању, као савремени приступ јавној полицији. Овај модел полицијске делатности заснива се на промени начина рада полицијске

²⁹ Бранислав Симоновић: *Рад полиције у заједници*, МУП Републике Српске, Бања Лука, 2006; стр. 85.

организације, система вредности у полицији, вредновања полицијског рада и променама у локалној заједници. Његова суштина је у томе да полиција слуша глас народа. Почетком 80-тих година прошлог века у САД, започет је нацрт новог правца у раду полиције, познат као полицијска делатност у локалној заједници, који се убрзо проширио на многе друге државе у свету.

Појам *community policing*- полиција у заједници има међусобно више врло сличних дефиниција, али је најзначајнија она коју су дали амерички теоретичари *Тројанович* и *Бикеру*.³⁰ По њиховом мишљењу, полиција у заједници изражава нову филозофију полицијског рада, засновану на идеји да полицајци и грађани раде заједно, те да на различите креативне начине решавају проблеме на нивоу локалне заједнице који су везани за криминал, страх од криминала и друге различите друштвене поремећаје.

Полиција у заједници помера фокус полицијског деловања са реаговања на пријаве грађана, на решавање проблема.³¹ Полицијска делатност оријентисана ка заједници је:³²

- водећа филозофија, а не један статички програм,
- полицијско деловање које одговара потребама заједнице,
- оријентација која води рад полицијске организације,
- тип професионализма у полицијској делатности.

Заједничко свим програмима полиције у заједници је да:³³

1. успостављају снажне везе између полиције и локалних заједница којима се координира извршна власт са осталим службама које утичу на квалитет живота заједнице и

2. повећавају способност извршне власти да идентификује, анализира и одговори на проблеме локалне заједнице на систематичан начин.

Теорија полиције у заједници истиче четири основна аспекта овог концепта:³⁴ филозофски, стратешки, тактички и организациони аспект.

Филозофски аспект истиче да је концепт полиције у заједници првенствено нова филозофија која пружа најширу интерпрета-

30 Жељко Никач: *Полиција у заједници*, Криминалистичко-полицијска академија, Београд, 2007, стр. 50.

31 Trojanovic R, Buecheroux V: *Community Policing*, цитирано према Жељко Никач: *Полиција у заједници*, Криминалистичко-полицијска академија, Београд, 2007; стр. 50.

32 Feletes T: *Theories of community policing*, цитирано према Жељко Никач: *Полиција у заједници*, Криминалистичко-полицијска академија, Београд, 2007; стр. 50.

33 Жељко Никач: *Полиција у заједници*, Криминалистичко-полицијска академија, Београд, 2007; стр. 50.

34 Пројекат: *Теоријски и практични аспекти имплементације полиције у заједници*, цитирано према Жељко Никач: *Полиција у заједници*, Криминалистичко-полицијска академија, Београд, 2007; стр. 50.

цију полицијског рада и подразумева не само прихватање утиција заједнице, већ креирање прилика за заједницу да утиче на политику полиције.

Стратешки аспект подразумева оперативност концепта и спроводи филозофију у акцију. Три стратешка елемента концепта полиције у заједници су најважнија: промене у вршењу полицијских активности, територијално усмеравање рада и превенција.

Тактички аспект спроводи идеје и стратегију полицијског рада у заједници у конкретне програме, праксу и понашање. Тактички елементи полиције у заједници су: позитивне интеракције са грађанима, остварење партнерстава и решавање проблема.

Организациони аспект није суштински део полиције у заједници, али представља различите измене у организацији, администрацији, менаџменту и контроли, којима се утиче и олакшава примена програма полиције у заједници. Организациона димензија има три важна елемента: структуру, менаџмент и информације.

Рад полиције у заједници заснива се на двема најважнијим компонентама: партнерство са заједницом и проблемски оријентисан рад полиције.³⁵

Партнерство подразумева сарадњу и развијање равноправних односа између полиције, институција, локалних самоуправа, организација, пословне заједнице и грађана у решавању и идентификовању безбедносних и других проблема. У партнерском раду полиције са субјектима заједнице, важно је поштовање одређених начела:

- начело равноправности и једнакости се односи на међусобне односе партнера и подразумева узајамно поштовање, слободу одлучивања, креативност, једнакост у заједничком раду и вредновању доприноса;

- начело одговорности подразумева узајамну одговорност полиције и локалне заједнице за сарадњу, планиране и предузете активности и пружање међусобне помоћи и подршке у остваривању безбедности;

- начело поверења подразумева да полиција мора показати ефикасност по питању обећања која су дата и очекивања која имају јавно мњење и партнери;

- начело решавања проблема је упоран и доследан приступ у процесу деловања полиције и заједнице на безбедносне појаве.

Проблемски оријентисан рад полиције представља заједнички интерактиван приступ и деловање полиције и заједнице у идентификовању и решавању конкретних безбедносних проблема.

35 Жељко Никач: *Полиција у заједници*, Криминалистичко-полицијска академија, Београд, 2007; стр. 51.

Концепт рада полиције у локалној заједници пролази кроз три основне фазе:³⁶ дефинисање проблема, његово истраживање и утврђивање алтернативних решења. Суштина концепта се огледа у тежњи да полиција иде у сусрет проблемима, да их решава у сарадњи са грађанима и многобројним субјектима друштвене контроле.³⁷

Проблемски оријентисан рад мора бити:³⁸

- стандардан оперативни модел полицијског рада, а не пројекат везан за поједине случајеве;

- практикован од стране полицајаца свих звања;

- непосредног практичног значаја;

- да унапреди сарадњу полиције са другим службама и агенцијама и

- да омогући утицај заједнице и њено учешће, односно заједница треба да дели одговорност за своју заштиту.

3. ПРИНЦИПИ РАДА У ЛОКАЛНОЈ ЗАЈЕДНИЦИ

Најважнији принципи рада полиције у заједници су:³⁹

Промена - стварање нових партнерстава са заједницом и промене у полицији које повећавају могућности за свакога да учествује у изградњи капацитета заједнице и заједничком решавању проблема у заједници;

Вођство - подразумева стално јачање визије, вредности и мисије полиције у локалној заједници у оквиру сваке организације;

Визија - слика идеала, тј. на који начин ми желимо да унапредимо јавну безбедност и квалитет живота кроз полицију у локалној заједници;

Партнерство - развој партнерства међу свим групама заједнице, као начин промовисања сарадње и сагласности. Развој сарадње је филозофија и стратегија полиције за развој капацитета заједнице и решавање проблема;

Решавање проблема - представља аналитички процес и стратегију за уочавање појединих појава у заједници и њихових узрока, тако да могу да се осмисле одговарајућа решења и стратегије;

36 Жељко Никач: *Полиција у заједници*, Криминалистичко-полицијска академија, Београд, 2007, стр. 52.

37 Goldstein H: *Improving Policing- A Problem-Oriented Approach*, цитирано према Жељко Никач: *Полиција у заједници*, Криминалистичко-полицијска академија, Београд, 2007; стр. 52.

38 Cordner G: *Community policing- Elements and Effects*, цитирано према Жељко Никач: *Полиција у заједници*, Криминалистичко-полицијска академија, Београд, 2007; стр. 53.

39 Жељко Никач: *Полиција у заједници*, Криминалистичко-полицијска академија, Београд, 2007; стр. 53.

Једнакост - подразумева да полиција пружа своје услуге свим грађанима без обзира на расу, пол, националност, верску припадност, материјално стање, сексуалну опредељеност и друге разлике;

Поверење - веровање да људи заиста мисле оно што кажу. Организација полиције у локалној заједници мора демонстрирати интегритет у испуњавању обећања датих заједници;

Давање већих овлашћења- подразумева већу слободу у доношењу одлука полицајаца и грађана;

Услуга- подразумева преданост полиције у локалној заједници да пружи децентрализовану и персонализовану услугу заједници коју захтевају њене потребе;

Одговорност- овај принцип се односи на узајамну одговорност полиције и заједнице.

3.1. Резултати, циљеви и ефекти полиције у заједници

Деловањем полиције у локалној заједници се остварују активности, промене и вредности које можемо поделити на резултате, циљеве и исходе.⁴⁰

Резултати представљају активности и показатеље, временски одређене и мерљиве, којима се описују рад полиције, безбедносне појаве, односи, статистички показатељи стања безбедности, регистрованог и расветљеног криминалитета и углавном се испољавају у тактичкој димензији полиције у заједници.

Основни резултати рада полиције у заједници су:⁴¹

- повећање ефикасности у сузбијању криминалитета;
- развој превенције оријентисан ка проблемима који узрокују криминалитет,
 - смањење ризика да се постане жртва,
 - повећање поверења у рад полиције,
 - веће задирање у тамну бројку криминалитета,
 - смањење насиља према угроженим категоријама становништва,
 - већа брига за здрав друштвени развој деце и омладине,
 - смањење страха од криминала код грађана;
 - развој позитивних односа полиције са јавношћу,
 - већа укљученост и задовољство припадника мањинских заједница радом полиције и

40 Жељко Никач: *Полиција у заједници*, Криминалистичко-полицијска академија, Београд, 2007; стр. 54.

41 исто, стр. 54.

- безбедније локалне заједнице.

Циљеви представљају квалитативне промене у раду полиције и животу заједнице до којих доводи нов начин деловања полиције и најчешће се испољавају у стратешкој и организационој димензији полиције у заједници.⁴²

Најважнији циљеви полиције у заједници су:⁴³

- унапређена полицијска служба која пружа квалитетније услуге грађанима,

- доступан и равноправан приступ правди за све,

- побољшани односи између заједнице и полиције,

- здрава стратешка партнерства,

- одржива решења безбедносних проблема заједнице.

Ови циљеви се остварују сарадњом са заједницом, решавањем проблема и променама у полицијској организацији. Сарадња са заједницом је тежња да се преокрене неповерење према полицији уз контролу јавности, остварујући легитимне иницијативе и уз поштовање закона. Решавање проблема као приступ полиције у заједници подразумева да грађани заслужују и имају право да се чује њихов глас у раду полиције у замену за њихову подршку и учешће у проблемски оријентисаном раду у превенцији и решавању проблема на начин који ће осигурати безбедност грађана и задовољство заједнице у дужем периоду.

Промене у полицијској организацији подразумевају ново профилисање полиције као службе, а не силе, одговорне и професионалне пред законом и јавношћу, видљиве и приступачне, проактивне и превентивне, консултативне и партиципативне и усмерене ка људима уз уважавање различитости.⁴⁴

Исходи- вредности полиције у заједници су нови вредносни ставови грађана и полицијских службеника и означавају промену њихове безбедносне културе, свести о личној и колективној одговорности за стање сигурности и безбедности у заједници.

42 Жељко Никач: *Полиција у заједници*, Криминалистичко-полицијска академија, Београд, 2007, стр. 54.

43 исто, стр. 54.

44 Жељко Никач: *Полиција у заједници*, Криминалистичко-полицијска академија, Београд, 2007, стр. 55.

ЗАКЉУЧАК

Увођење и развој модела рада полиције у локалној заједници у Републици Србији, условиле су и омогућиле савремене друштвене промене и трендови јачања институција демократског друштва у Србији, са циљем унапређења превенције криминалитета, побољшања укупне безбедности грађана, остваривања партнерских односа грађана и полиције, подизања безбедносне културе и доприноса полиције квалитетнијем животу грађана захваљујући њеној активној улози њиховог сервиса.

Министарство унутрашњих послова Републике Србије је од 2001. године, вршећи припреме за увођење модела полиције у заједници, предузело низ мера у реформи превентивног рада полиције, јачању законитости у раду и заштиту људских и мањинских права грађана, изградњи боље комуникације са јавношћу и сарадње са грађанима и заједницом, стварајући тако неопходне услове за бољу превенцију и развој партнерских односа са грађанима.

Са циљем стратешке реформе целокупне полиције, Министарство је у периоду од 2002. до 2003. године, у сарадњи са Мисијом ОЕБС-а у Србији, данским центром за људска права и признатим међународним и домаћим стручњацима у области правосуђа и полиције, сачинило *Документ визије за реформу Министарства унутрашњих послова Републике Србије*. Тим документом су представљени визија, вредности, мисија и кључне области рада Министарства. У оквиру тога, дефинисана је сврха полиције у заједници, циљеви, стратешки правци развоја, задаци, критеријуми успеха и индикатори који се односе углавном на:

- *Развој комуникације и односа поверења између полиције и заједнице* успостављањем контаката са субјектима заједнице и грађанима, одржавањем састанака на свим нивоима, информисањем грађана о безбедносном стању у заједници, успостављањем непосредних контаката са грађанима, заступљеношћу полиције и њених активности у локалним медијима;

- *Едукацију полиције, представника заједнице, грађана и посебних категорија становништва* упознавањем са савременим облицима криминалитета и начинима заштите, истицањем значаја сарадње и удруживања у супротстављању криминалитету, саветовањем грађана посредством различитих облика саветовалишта и друго;

- *Успостављање и развој партнерства полиције и заједнице* иницирањем и формирањем локалних тела за безбедност, анализирањем стања безбедности у оквиру формираних тела, дефини-

сањем пројеката и програма, носилаца активности, начина реаговања на проблеме, динамике активности и начина оцењивања програма;

- *Развој проблемски оријентисаног рада у решавању безбедносних проблема* прикупљањем и обрадом података и вођењем статистике о значајним аспектима криминалитета у заједници, анализирањем стања безбедности, истраживањем степена угрожености у заједници, предлагањем и планирањем имплементације програма превенције, праћењем реализације и проценом остварених резултата.

Ради подизања свести полицијских службеника о савременим стандардима полицијског рада и субјеката заједнице о потреби учествовања у унапређењу безбедности, одржано је низ курсева, семинара, радионица, округлих столова и конференције из следећих области:

- *Увод у савремене стандарде полицијског рада,*
- *Стандарди људских права за полицију*
- *Рад полиције у локалној заједници*
- *Стратешко управљање, анализа и проблемски оријентисан рад полиције.*

Поред тих облика едукације, у оквиру реализације годишњих програма стручног усавршавања овлашћених радника МУП-а, свим овлашћеним полицијским службеницима презентована је тематска област «организација и рад полиције у локалној заједници». У оквиру тога, обрађивани су организација и модели рада, облици деловања, партнерство, комуникација, анализа стања безбедности, идентификовање и решавање проблема, превенција.

Полиција је реализовала велики број активности које се односе на едукацију грађана и различитих субјеката заједнице о безбедносним појавама у друштву. Тако су иницирани трибине, предавања и други слични облици преношења и размене знања и искустава који су се најчешће односили на безбедност ученика у школама, насиље у породици, малолетничку делинквенцију, наркоманију и безбедност учесника у саобраћају. Такође, ради подизања нивоа безбедносне културе и побољшања информисаности грађана, полиција је креирала и дистрибуирала материјале информативног и безбедносно-едукативног карактера у облику брошура, флајера, информатора и постера.

Резултати који су постигнути на различитим пилот локацијама у великој мери се разликују. Постоји неколико разлога који објашњавају зашто су такве разлике у постигнутим резултатима уочљиве:

- Степен разумевања циљева пројекта и процеса примене, како међу полицијом тако и међу грађанима, директно утиче на примену локалних безбедносних иницијатива;

- Разлике у посвећености и вођству појединих полицијских руководилаца, вођа сектора, полицајаца и појединих представника локалних заједница;

- Обука која се одржавала на пилот локацијама такође се разликовала;

- Учешће представника локалних заједница најчешће је зависило од добре воље појединаца. Међу разлозима за то су непостојање личне или институционалне посвећености, неодговарајућа нормативна регулатива, непостојање протокола и споразума или комбинација свих ових фактора;

- Акциони планови који дефинишу визију и основни циљ који се жели постићи, као и кораке који се предузимају и временске оквири, израђени су само на неким пилот локацијама;

- Рад полиције у заједници припада мањем броју полицајаца опште надлежности са недовољним учешћем полиције из других линија рада;

- Полицијски рад у локалној заједници требало би да буде стил и начин рада прихваћен од целе полицијске организације;

- Потребно је да се формулише национална стратегија за развој полиције у заједници;

- Неопходна је израда стратегија комуникације и обуке и да се успостави програм за развој старешина, за постојеће и будуће лидере у полицији;

- Требало би успоставити Национални савет за безбедност који би укључивао високе представнике МУП-а, Министарстава за локалну самоуправу, правду, здравство, социјална питања и других, како би се обезбедио стратешки приступ, пружиле смернице и обезбедило спровођење национално дефинисаних мера за безбедност заједнице, укључујући иницијативе за превенцију криминалитета;

- Јавност мора бити адекватно консултована при дефинисању локалних безбедносних проблема и мишљење јавности при одређивању приоритета се мора уважавати. Решења за идентификоване приоритете треба тражити кроз мултиагенцијски приступ кад год је то могуће;

- Требало би да се изврши ревизија организационе структуре полиције како би полиција на најбољи начин спроводила безбедносне стратегије, решавала актуелне приоритете и била довољно усредсређена на функцију сервиса за грађане на локалном нивоу.

До сада је пуно тога постигнуто и досадашња примена пројекта мора се сматрати успешном. Током пилот (експерименталне) фазе постављени су чврсти темељи за даљи развој пројекта и ширење сличних локалних иницијатива на остале делове Србије.

ЛИТЕРАТУРА

- Бранислав Симоновић: *Рад полиције у заједници (Community Policing)*, Министарство унутрашњих послова Републике Српске, Висока школа унутрашњих послова, Бања Лука, 2006.
- Жељко Никач: *Полиција у заједници*, Криминалистичко-полицијска академија, Београд, 2007.
- Бранислав Симоновић: *Криминалистика*, Правни факултет у Крагујевцу, Институт за правне и друштвене науке, Крагујевац, 2004.
- Бранислав Симоновић: *Стратегијске основе програма превенције криминала на нивоу локалне заједнице - светска искуства, Безбедност*, бр. 2/2001, МУП, Београд, 2001.
- Бранислав Симоновић: *Нове методе криминалистичког планирања, Безбедност*, бр. 5/2002, МУП, Београд, 2002.
- Бранислав Симоновић: *Улога полиције у превенцији криминала на нивоу локалне заједнице, Безбедност*, бр. 1/2001, МУП, Београд, 2001.
- Бранислав Симоновић: *Предлог за институционализовање превенције криминала у Србији, Безбедност*, бр. 3/2001, МУП, Београд, 2001.
- Бранислав Симоновић: *Стандардизација и акредитација као један од начина професионализације полиције и криминалистичке службе, Безбедност*, бр. 1-2/2009.
- Одлука о формирању Савета за безбедност града Крагујевца, *Службени лист града Крагујевца*, бр. 9/02, 2002.
- Пословник Савета за безбедност града Крагујевца, *Службени лист града Крагујевца*, бр. 2/03, 2003.
- *Приручник за деловање савета за безбедност у градовима и општинама*, ОЕБС, СКГО, МУП, Београд, 2016.
- Светлана Ристовић: *Полицијски менаџмент у сузбијању криминалитета*, Задужбина Андрејевић, Београд, 2006.
- Марк Даунс и група истраживача: *Реформа полиције у Србији*, Мисија ОЕБС у Србији, Београд, 2004.
- Урош Пена: *Нови концепт рада полиције у заједници и његова имплементација, са освртом на БиХ*, магистарска теза, Правни факултет у Крагујевцу, 2006.

- Урош Пена: *Стратегије супротстављања криминалитету и концепт рада полиције у заједници*, Правни факултет у Крагујевцу, 2008.
- Зборник радова: *Шумадија - путоказ за регионализацију и децентрализацију Републике Србије*, Центар за стратешка истраживања националне безбедности Београд, Град Крагујевац, 2009.
- Обрад Стевановић: *Руковођење у полицији*, Полицијска академија, Београд, 2003.
- Dean Champion, George Rush: *Рад полиције у заједници*, Америчка амбасада у БИХ, Сарајево, 2003.
- Миле Матијевић: *Откривање имовинских кривичних дела на основу трагова применом криминалистичког моделирања и географског профилирања* - докторска дисертација, Правни факултет у Крагујевцу, 2004.
- Остоја Крстић: *Криминалистичка превенција и прогностика*, Висока школа унутрашњих послова, Бања Лука, 2005.
- Џон Марковић: *Мапирање криминала и policing у демократским друштвима*, *Безбедност*, бр. 4/02, МУП, Београд, 2002.
- Albert McCarthy: *Zero Tolerance in a Small Town*, FBI Law Enforcement Bulletin, 1/1998.
- Желимир Кешетовић: *Односи полиције са јавношћу*, Виша школа унутрашњих послова, Београд, 2000.
- Славиша Вуковић: *Методe полиције за побољшање односа са грађанима* - *магистарска теза*, Полицијска академија, Београд, 2004.
- Славиша Вуковић: „Проблеми у имплементацији стратегије community policing и могућности њиховог решавања“, Зборник радова: *Рад полиције у заједници*, Бања Лука, 2004.
- Oliver Willard: *Community Policing*, Classical Readings, Prentice Hall, London, 2000;
- Oliver Willard: *Community-oriented policing: a systematic approach to policing*, Pearson Education, New Jersey, 2004.

M.Phil Ivan Lazic

DEFINING THE CONCEPT OF THE COMMUNITY POLICING

Summary

This paper examines the concept of the community policing as a new approach in the police action, organization, strategy

and tactics that leads to broad networking and cooperation between the police and citizens at a local community level. Various forms of close police cooperation and other social factors and institutions have been introduced into police practice – a multi-agency approach. This mode of work has affirmed the proactive police activity and police engagement in the prevention of criminality. It has led to the creation of new forms of security organization within the community. New strategic approaches to criminality have been accepted as a world standard and have been applied worldwide in various forms, but with some common characteristics. The introduction of the principle of community policing is one of the conditions that a country needs to fulfill in order to be eligible for admission to the European integration, especially to the European Union. The police action that is oriented just to events is not sufficiently effective in eliminating the causes of socially dangerous behavior. Accordingly, the prevention of crime in the world in the last decade of the 20th century made a significant step forward by introducing a model called community policing, respectively, the police activity within the local community. There is a need for scientific works that will be in a concordance with global developments in this area, that will satisfy the needs of domestic practice and interested professional public and provide the police with a clear vision. The knowledge that this is a process that has no alternative leads us to a need for a comprehensive presentation of the concept of community policing and a safe community. It is about the philosophy, strategy and tactics of community policing in order to build a secure community as a dominant vision for the 21st century. It is a model that seeks to make the police and the community more humane and more integrated than they are in the present.

Key words: police, local community, security, prevention, cooperation, operation, strategies and tactics organization
